

Cs-14.

IDEIGLENES

RUHAGAZDÁLKODÁSI

UTASÍTÁS

A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZÁMÁRA

BUDAPEST, 1941

TARTALOM.

Bevezetés	Lap 5
-----------------	----------

I. FEJEZET.

A m. kir. csendőrlegénység felruházása.

1. §. Általános határozványok	7
2. §. Tömegrendszer	7
3. §. Első tömegbetét	7
4. §. Tömegátalány	8
5. §. Igény a tömegre	9
6. §. Tömegbeli cikkek és azok viselésének tartama	10
7. §. Szolgálatban tönkrement ruházat értékének megtérítése	12
8. §. A tömegbeli cikkeknek önhibából való tönkretetele	12

II. FEJEZET.

A tömegbeli cikkek igénylése, előirányzása, átvétele és kezelése.

9. §. Általános határozványok	12
10. §. Igény a ruházatra	13
11. §. A tömegbeli cikkek kiszolgáltatása	13
12. §. Méretmértékek nyilvántartása	14
13. §. A tömegkönyv, ruha és fegyverzet könyvecské	14
14. §. Ujjonok és próbacsendőrok felruházása	15
15. §. A tömegbeli cikkek előirányzása	16
16. §. Utólagos előirányzás	17
17. §. A tömegbeli cikkeknek átvétele az őrsükön	17
18. §. A tömegbeli tárgyak feletti rendelkezési jog	18
19. §. Havidíjasokká kinevezett legénység ruházati cikkeivel való elbánás	18
20. §. Áthelyezések alkalmával követendő eljárás	18
21. §. Eljárás gyalogszendőrnek lovasítása és lovascsendőrnek gyalogostása esetén	18
22. §. A távollévők és vezényelték felruházása	19
23. §. A betegek, ideiglenesen szabadságoltak és fogságba jutók felruházása	19
24. §. A szökevények visszahagyott tömegbeli cikkeivel való eljárás	20
25. §. Az elhalt legénység tömegbeli cikkeivel való eljárás	20
26. §. A csendőrségből kilépők leszerelése és ruházattal való ellátása	21
27. §. Becslések	22
28. §. A hasznavehetetlen cikkekkel való eljárás és értékestés	23

III. FEJEZET.

A tömegbeli cikkek biztosítása, elkészítése, kiszállítása és a kereseti összegek kifizetése.

29. §. A tömegbeli cikkek biztosítása	24
30. §. Mintacikkek	24

4		
31. §.	A tömegbeli cikkek elkészítése, bevizsgálása és szállítása	Lap 25
32. §.	A tömegbeli cikkekért esedékes kereseti összegek kifizetése	30
33. §.	Különleges ruházati cikkek	31

IV. FEJEZET.

Raktárkezelés, a tömegilletékek, valamint a tömegkövetelések és tartozások elszámolása.

34. §.	Raktárkezelők	32
35. §.	Raktári helyiségek és azok biztonsága	32
36. §.	Raktári rend	33
37. §.	Eljárás a raktárkezelők változásakor	33
38. §.	A raktári szemlék és rovasolások	33
39. §.	A tömegilletékek, valamint a tömegkövetelések és tartozások kimutatása és elszámolása	34
40. §.	Számadási zárlat és a számadások beküldése	36
	Záró határozványok	37
	Függelék. Nyomozók és vasuti őrökre beosztott legénység polgári ruházata.	

Lap
25
30
31

BEVEZETÉS.

Ez az utasítás a m. kir. esendőrlegénységnek ruházattal és lábbelivel való ellátására, az erre vonatkozó nyilvántartások vezetésére és az elszámolások foganatosítására vonatkozó határozványokat tartalmazza.

Ezen határozványok pontos betartásáért a esendőrparancsnokok és a gazdasági hivatalfőnökök egyetemlegesen, anyagilag is felelősek. Az utasítást önkényűleg magyarázni, ennek határozvényaival, vagy szellemével ellenkező rendelkezéseket kiadni, itt elő nem írt előjegyzések vezetését vagy beadványok felterjesztését elrendelni nem szabad. Ha egyes részletkérdéseket illetőleg kételyek merülnek fel, a belügyminiszter döntését kell kikérni, aki ezen utasítás megváltoztatására, módosítására, vagy kiegészítésére is egyedül illetékes.

32
32
33
33
34
34
36
37

I. FEJEZET.

A m. kir. csendőrlegénység felruházása.

1. §.

Általános határozványok.

A m. kir. csendőrlegénység felruházásához és lábbelivel való ellátásához tartozó cikkek, azok színe és alakja a csendőrségre vonatkozó Öltözeti és Felszerelési Szabályzatban van megállapítva.

2. §.

Ruházati tömegrendszer.

Ezen utasítás által szabályozott azt az eljárást, amely szerint a csendőrlegénység ruházattal és lábbelivel való ellátása történik, ruházati tömegrendszernek (röviden: tömegrendszernek) nevezzük.

A ruházat és lábbeli beszerzéséből és elkészítéséből felmerülő költségek az «Összesített tömeg»-ből fedeztetnek, mely: az «Első tömegbetét»-ből és a «Tömegátalány»-ból áll.

Az első tömegbetétekre és tömegátalányokra szükséges összeget a belügyminiszter a csendőrség központi gazdasági hivatalának dologi csekkszámájára havonta előlegesen kiutalja, melynek a tömegpénztári naplóban való kezelését és a beszerzésekből felmerülő kiadások fedezését a központi gazdasági hivatal eszközli. A központi gazdasági hivatalnak a tömegpénzeket gyümölcsöztetés végett — előnyös feltételek mellett — hitelképes takarékpénztárban kell elhelyezni.

Az összesített tömeg kezeléséből és a csendőrlegénységnek a tömegrendszer szerinti felruházásából eredő egyéb bevételeket (pl. a takarékpénztárakban elhelyezett tőkék kamatait, hasznavehetetlen tömegbeli tárgyak elárverezéséből eredő összegeket stb.) külön alapban, az «Általános tömeg»-ben kell kezelni.

Az összesített, valamint az általános tömeg együttes kezelése a m. kir. csendőrségi központi gazdasági hivatal «Tömegpénztár»-ában történik.

Az első tömegbetétet és a tömegátalányt együttesen «Tömegilleték»-nek; a tömegkönyv felévi lezárásánál mutatkozó maradványt «Tömegkövetelés»-nek, míg a hiányt «Tömegtartozás»-nak nevezzük.

Az átvett ruházat tényleges értékének, vagy becsértékének a tömegköveteléssel, illetőleg a tömegtartozással való egybevetése után mutatkozó követelés összege a «Tömegvagyon»-t képezi.

3. §.

Első tömegbetét.

1. Rendeltetése és mérve.

Az első tömegbetét az Öltözeti és Felszerelési Szabályzatban rendszeresített ruházati cikkek és lábbelik első beszerzésére szolgáló átalány, amelynek összegét az anyagok árának és kiállításai költségeinek megfelelően időnként a belügyminiszter állapítja meg.

Az első tömegbetét jelenleg gyalogosok és lovasok részére egyaránt 200 P.

2. Igény.

A) az első tömegbetétre igénnyel bírnak:

1. a csendőrséghez felvett ujoncok és próbacsendőrök;
2. újból belépett volt csendőrök;

3. állandó, vagy meghatározatlan időre ideiglenesen nyugállományba helyezett, vagy végkélegettséssel elbocsátott csendőr egyének, ha a megejtett újabb felülvizsgálat eredménye alapján újra ténylegesítettnek.

B) Nem számítható fel az első tömegbetét:

1. a csendőrségtől «Nyilatkozat alapján önként kilépett, de 30 napon belül a területbe újból belépett egyének részére, mert ezeknek a kilépésükkor a javadalmazásba bevételzett tömegvagyonát az összesített tömegnek kell visszautalni;

2. a meghatározott időtartamra, vagy egy év vagy hat hónap tartamára ideiglenesen nyugdíjazottak után, mert ezek vagyonát a felülvizsgálat után eszközölt leszerelés alkalmával nem kell kifizetni, hanem a tömegpénztárban kell hagyni addig, míg az újabb felülvizsgálat eredménye szerint meghatározatlan időre ideiglenes, avagy állandó nyugállományba helyeztetnek.

4. §.

Tömegátalány.

1. Rendeltetése és mérve.

A tömegátalány, melynek összegét szintén időnként a belügyminiszter állapítja meg, a ruházat és lábbeli karbantartására és utánpótlására szolgál.

Tömegátalány fejében, rendfokozatra való tekintet nélkül jelenleg illetékes

a) a gyalogosoknak:

évenként 144 P;

havonként 12 P;

b) a lovasoknak:

évenként 144 P;

havonként 12 P.

A kiskunhalasi lovas tanosztálynál állandóan beosztott pótlóidomító legénységnek, továbbá az első lovas kiképzésre vezényelt csendőröknek a kiképzés idejére tömegátalány-pótlék címén egyenként havi 3 P.

2. Igény, annak kezdete és vége.

A tömegátalányra való igény, ha a csendőrséghez való felvétel a hó első napján történt, a felvétel napjával, a hó közben belépők után pedig a következő hó első napjával kezdődik.

A tömegátalányra való igény annak a hónapnak utolsó napján szűnik meg, melyben az illető csendőrlégénységi egyén bármely oknál fogva a csendőrség állományából fogytékba jut.

Betegség, továbbá illetékek melletti szabadság, fegyelmi vagy vizsgálati fogság, valamint a csendőrségben való meghagyás mellett börtönbüntetésre történt elítélés a tömegátalányra való igényt nem befolyásolják.

Polgári alkalmazás elnyerése céljából próbaszolgálatra történt ideiglenes szabadságolás esetén a tömegátalány a szabadságra bocsátás hónapjának végéig illetékes.

A tömegátalány mindenkor csak egész hónapra számítható fel és fizethető ki; azt tehát a hó egyes napjára felosztani nem szabad.

3. Tényleges szolgálattelre alkalmazott nyugdíjasok tömegátalánya.

A nyugdíjuk beszüntetése és a mindenkori tényleges illetmények élvezete mellett, tényleges csendőrségi szolgálattelre ideiglenesen alkalmazott csendőrnnyugdíjasok részére a tömegátalány, a gazdasági hivatalok által havonta utólag kézhez fizetendő. Természetbeni ruházatra tehát igényük nincs.

A javadalmazásból előlegezett ilyen összegeket a gazdasági hivatalok kimutatásai alapján a központi gazdasági hivatal számítja fel az összesített tömeg terhére és téríti vissza a gazdasági hivataloknak.

5. §.

Igény a tömegvagyorra.

A) Elvi határozványok.

1. A tömegvagyron a csendőrlégénységnek csak feltételesen tulajdona. Annak, aki a testületben legalább 5 évig megszakítás nélkül szolgált és önhibáján kívül, leszerelési nyilatkozat alapján vétetett fogvatékba, tömegkövetelését, továbbá ruházatának becsértékét az esetleg fennálló kincstári tartozás levonásával, kezéhez ki kell fizetni.

2. Ötévi csendőrségi szolgálati idő letelte előtt a testületből önként kilépő csendőrök tömegvagyona az általános tömegvagyron javára bevételezendő.

3. Ha csendőrlégénységi egyén szökés, vagy saját hibája következtében távolították el a testületből, tömegvagyont szolgálati idejére való tekintet nélkül, ugyancsak az általános tömegvagyron javára kell bevételezni.

4. Ötévi csendőrségi szolgálati idő letelte előtt leszerelt, de 30 napon belül a testületbe visszalépett csendőrnek az általános tömegvagyronba bevételezett tömegvagyont az összesített tömegbe kell visszautalni.

Öt évnél hosszabb csendőrségi szolgálat után leszerelt — tehát tömegjogosult —, de 30 napon belül újból belépett csendőr a leszereléskor felvett tömegvagyont az összesített tömeg javára visszafizetni köteles. Ha azonban ez az összeg az első tömegbetét összegét meghaladta, akkor csakis az első tömegbetét összegét fizeti vissza. A visszafizetésre indokolt esetben az osztályparancsnokság 6 havi törlesztést engedélyezhet; ebben az esetben azt a javadalmazásból a kincstári tartozások kimutatásában történő előjegyzés mellett az osztály gazdasági hivatala előlegezi.

5. Havidíjasokká előléptetett csendőregyének részére tömegkövetelésüket szolgálati idejükre való tekintet nélkül ki kell fizetni. A használatukban levő ruházat tulajdonukban marad, de ha kívánják, az megbecsülendő és a becsérték kezeikhez kifizetendő.

6. Elhalt véglegesített nőlen csendőrök tömegvagyont, a halál okára és a szolgálati idő tartamára való tekintet nélkül, az esetleges kincstári tartozások levonása után, mint hagyatékot az örökösök javára, a hagyaték tárgyalására hivatott bíróságnak kell beszolgáltatni. A nők tömegvagyont — az esetleges kincstári tartozások levonása után — nyugta alapján a közvetlen hozzátartozók részére kell kifizetni.

7. Elhalt próbacsendőrok és ujoncok tömegvagyont az általános tömegvagyronba kell bevételezni, ezek örökösének tehát a tömegvagyorra igényük nincs. Az esetleges kincstári tartozás a tömegvagyontól levonandó.

8. Azoknak a csendőröknek, kik állandó nyugállományba helyezettek, illetve akiknél a nyugdíjazás ideiglenessége az 1912. évi LXV. t.-c. 33. §-a értelmében 5 évre terjed, továbbá azoknak, akik végkielégítéssel bocsáttatnak el, tömegvagyont, vagyis tömegkövetelésük és ruházatuk becsérteke, szolgálati idejükre való tekintet nélkül kezeikhez kifizetendő; a felülvizsgálat útján, de végkielégítés nélkül elbocsátott egyéneknek tömegvagyonokra igényük nincs, azt az általános tömegvagyron javára kell bevételezni;

9. ellenben a meghatározott időtartamra, vagyis egy év vagy 6 hónapra ideiglenesen nyugdíjazott csendőrök tömegvagyonukra csak akkor tarthatnak igényt, ha a 6 hó, vagy 1 év után újra megejtett felülvizsgálatuk eredményének megfelelően határozatlan időtartamra nyugdíjaztatnak, vagy végkielégítéssel elbocsáttatnak. Ilyen egyének részére, ha újbóli ténylegesítésük után a testületből nyilatkozat alapján, tehát önként és önhibájukon kívül kilépnek, tömegvagyont csak abban az esetben szabad kifizetni, ha újbóli ténylegesítésük után előbbi beszámítható szolgálati idejükkel együtt a csendőrségnél megszakítás nélkül legalább 5 évet szolgáltak.

A nyugállományban töltött idő be nem számítható.

A meghatározott időtartamra nyugállományba helyezett csendőrökkel tehát leszerelésük alkalmával a leszámolást úgy kell megejteni, mint minden más fogatékba vett egyénnel, de tömegvagyonukat végleges, illetve a meghatározatlan időtartamra szóló ideiglenes (1912. évi LXV. t.-c. 33. §.) nyugállományba helyezésük, vagy végkielégítéssel való elbocsátásuk időpontjáig a tömegpénztárban kell hagyni.

Ha a meghatározott időre ideiglenes nyugállományba helyezett egyén tömegkövetelése a ruházat becsértékének betudásával az első tömegbetét összegét meghaladná, akkor az első tömegbetétet meghaladó tömegtöbbletet az illető részére a leszereléskor ki kell fizetni.

10. Ha egy határozott idő tartamára ideiglenesen nyugdíjazott csendőr elhal, akkor tömegvagyonával úgy kell eljárni, mintha az illető a tényleges állományban halt volna el.

11. Nyugellátás mellett fogatékba vett próbacsendőrök (ujoncok) tömegvagyonát az általános tömegvagyonba kell bevételezni.

12. Meghatározott időtartamra ideiglenesen nyugdíjazott és a csendőrségnél legalább 5 évet szolgált csendőrnek tömegvagyonát abban az esetben is ki kell fizetni, ha az ideiglenes nyugállományban olyan büntetést követ el, mely a csendőrségből való elbocsátását vonja maga után.

13. Az 1873. évi II. t.-c. alapján polgári szolgálatra ideiglenesen alkalmazott csendőrök leszerelendők. Tömegvagyonuk részükre kézhez kifizetendő.

B) Igény a tömegtöbbletre.

1. sz.
melléklet.

Ha egy csendőrnek annyi tömegkövetelése van, hogy az az évi tömegátalány kétszeres összegét meghaladja, akkor a többlet az illető kérelmére és nyugtájára még akkor is kifizethető, ha a csendőrségnél még 5 évet nem szolgált. Ily egyéneknek azonban az előírt mennyiségű tömegbeli cikkeket ellátva kell lenniök.

C) Tömegtartozás.

Tömegtartozás akkor keletkezik, ha a tömeg kötelekébe tartozó egyén első tömegbetétjének és tömegátalányának együttes összege kisebb, mint a részére kiszolgáltatott tömegbeli cikkek értéke.

Ha a testületből fogatékba vett egyéneknek — tekintet nélkül a fogaték nemére — tömegtartozása van, e tartozást elsősorban a tőle beszedett ruházati és felszerelési cikkek becsértékéből, azután a magánvagyonát képező közzgazdálkodási követeléséből kell fedezni. Ha ezek a tartozás fedezésére elegendők nem volnának, a tartozás fennmaradt részét az általános tömegből az összesített tömegnek meg kell téríteni.

Az esetleges tömegtartozások megszüntetése vagy elkerülése céljából a legénységet önkéntes betétek fizetésére kötelezni nem lehet.

Végkielégítéssel a testületből szabadságolt egyének tömegtartozásai — ha az előző bekezdésben megjelölt járulékokból teljesen fedezhetők nem volnának — végkielégítésükből levonandók. E célból a fedezetlenül maradt tartozás összege a belügyminisztériumnak az illető egyén leszerelése után azonnal bejelentendő.

6. §.

Tömegbeli cikkek és azok viselési időtartama.

A tömeg terhére beszerzett és leszerelés alkalmával becsés alá vonandó cikkeket, azok viselési időtartamát, továbbá azt, hogy az egyes cikkekből hány darabbal kell minden csendőrt lehetőleg ellátni, az alábbi táblázat mutatja :

Darab	Pár	A tárgy megnevezése			Viselési időtartam		
					év	hó	
2	—	Vadászkalap			1	—	
1	—	Tollforgató tokkal			2	—	
1	—	Tábori sapka			1	—	
—	—	Dolmány			—	—	
3	—	Posztó	zubbony		1	—	
1	—	Szövet			2	—	
3	—	Posztónadrág	gyaloglegénységnek		1	—	
2	—		lovaslegénységnek		1	—	
2	—	Lovagló (posztó) nadrág, lovaslegénységnek			1	—	
1	—	Szövetnadrág			2	—	
1	—	Bőrmellény			5	—	
1	—	Mente, lovaslegénységnek			4	—	
1	—	Ujjas vállgallér			3	—	
2	—	Köpeny			3	—	
2	—	Nyakravató			—	6	
6	—	Zsebkendő			1	—	
—	4	Kapca			—	3	
3	—	Ing	pamutvászon		—	6	
3	—	Alsónadrág			—	6	
1	—	Ing	téli gyapot		2	—	
1	—	Alsónadrág			1	—	
2	—	Kardbojt (altisztí vagy tisztési)			1	—	
2	—	Jelszipsinór			1	—	
—	—	Kesztyű	fehér szarvasbőr		—	—	
—	1		gyapjúval bélelt barna juhbőr		—	6	
—	1	kötött khaki nyári		—	6		
—	1	Sarkantyú felcsatoló készülékkel			1	—	
1	—	Csővó			1	—	
1	—	Igazolványvédő tok			1	—	
—	—	Lovaglóbőrfolt (pár)			—	—	
—	2	Csizma	gyaloglegénységnek	hosszúszárú	egyik pár zstros borjúbőrből, másik boxbőrből	1	—
—	2			félszárú		1	—
—	2		lovaslegénységnek	hosszúszárú	egyik pár hosszúszárú zstros borjúbőrből, másik boxbőrből, a félszárú tetszés szerint	1	—
—	1			félszárú		1	—
—	—	Csizmaanyag (pár)		hosszúszárú		—	—
—	—			félszárú		—	—
—	—	Csizmafejlésanyag (pár)			—	—	
—	—	Féltalp (pár)			—	—	

A táblázatban feltüntetett cikkeket a kiszabott mennyiségben felül is ki lehet szolgáltatni, de azok értékének az illető csendőr tömegkövetelését nem szabad meghaladnia. Elvül szolgáljon, hogy a csendőrök tömegbeli igényét a tömegvagyon korlátai között kell tartani, a tömegtartozást tehát minden körülmények között felül kell tartani. Erre különös figyelem fordítandó az első felszerelésnél, azért az újonnan felszerelők részére új cikkeket csak akkor szabad kiadni, ha becsült nincs raktáron és ha az új cikkek értékét az első tömegbetétből, valamint az első félévi tömegátalányból fedezni lehet.

7. §.

Szolgálatban tönkrement ruházat értékének megtérítése.

Szolgálateljesítés közben (pl. tüzesetek, árvizek stb.) a csendőr hibáján kívül elpusztult tömegbeli cikkekért a javadalmazásból kártérítés jár, mely az illető tömege javára bevételezendő.

Ez a kártérítés azonban nem terjed ki az elrongált vagy elpusztult cikkek teljes beszerzési értékére, hanem az illető cikk értékének csak a hányadára, amely a még hátralevő viselési időtartamra esik. A hasznavehetlenné vált tömegbeli cikkek a károsultnál meghagyandók.

Ha a szolgálatban megrongált vagy elpusztult tömegbeli cikk viselési időtartama már letelt, vagy ha az egész viselési időtartam egynegyedrésznél több nem hiányzik, akkor mindkét esetben a viselési időtartam egy egész negyedét kell felszámítani úgy, hogy minden tönkrement ruhadarab egész kiállítási, illetve eredeti beszerzési költségeinek legalább egy-negyede térítessék meg.

Ha a csendőr valamely tömegcikkre ellenszegülési esetek alkalmával rongáltatik meg, akkor a kárt elsősorban az ellenszegülő köteles megtéríteni. Behajthatatlanság esetén a kárnak a csendőrségi javadalmazásból leendő megtérítését esetről-esetre a belügyminiszterrel kell kérni.

8. §.

Tömegbeli cikkeknek önhibából való tönkretétele.

Tömegbeli cikkeknek szándékosan, gondatlanságból, pajkosságból, általában önhibából való tönkretétele, vagy önhatalmú elidegenítése, az okozott kár megtérítésén kívül, felelősségi büntetőbíróági eljárást is vonhat maga után.

A megrongált ruházati cikkek helyreállítási költségeit a vétkes viseli.

Ha a cikkek helyre nem állíthatók, akkor a kár gyanánt úgy a bírói, mint a közgazdasági eljárás alkalmával az új cikkekért a teljes érték, a már használtakért pedig a 7. § szerinti becsérték számítandó.

II. FEJEZET.

A tömegbeli cikkek igénylése, előirányzása, átvétele és kezelése.

9. §.

Általános határozványok.

A csendőrelégénység felruházása, felfegyverzése és felszerelése, nemkülönbén a csendőrség kötelékéből bármely módon fogyatékbá jutó legénység leszerelése az osztályparancsnokságok gazdasági hivatalainak hatáskörébe tartozik.

10. §.

Igény a ruházatra.

A tömegrendszer szerinti felruházásra a csendőrség tényleges állományába tartozó összes legénységi egyéneknek igényük van.

A legénységnek a ruházattal való ellátásra vonatkozó igénye a csendőrséghez történt felvétel napjával kezdődik és addig tart, míg az illető a csendőrség tényleges állományában megmarad; vagy pedig míg olyan állománycsoportba nem lép, amelyben ruházatát maga köteles beszerezni.

Elvül tekintendő, hogy minden két éven felül szolgáló csendőrnek a 6. §-ban előirt tömegbeli tárgyakkal lehetőleg ellátva kell lennie. A ruházati készlet kiegészítéséről és jókarban tartásáról a 15. §-ban foglalt határozványok értelmében az őrsparancsnok köteles gondoskodni.

Azt a csendőrt, aki «Nyilatkozat»-ban bejelentette, hogy elvállalt szolgálati kötelességének letelte után tovább szolgálni nem hajlandó, leszereléséig, vagy az esetleg utólag kiállított «Kötelező» beadásáig új tömegbeli cikkekkel nem szabad ellátni. Szükség esetén, de mindig csak a tömegkövetelés erejéig, ilyen egyének részére tömegük terhére, becsült tömegbeli cikkek kiadhatók.

11. §.

A tömegbeli cikkek kiszolgáltatása.

A csendőrörsökre beosztott legénység a szükségelt ruházati cikkek felvétele tekintetében, az őrsparancsnokság útján, az állományilletékes osztályparancsnokság gazdasági hivatalához van utalva.

Az anyadrőről ideiglenesen elvezényelték a szükségesnek mutató cikkek anyadrőrük útján kapják.

Tartósan vezényelt más osztálybeli legénység a tömegbeli cikkekkel való ellátás tekintetében azon parancsnokság útján, ahova tartósan vezényelve van, ahhoz a gazdasági hivatalhoz van utalva, amelynek anyakönyvi állományába tartozik.

A szükséglet beszerzése rendes körülmények között, az őrsök előirányzati beadványai alapján, kiadása pedig félelvenkint az őrsparancsnokságok útján történik. Előre nem látott sürgős esetekben a szükséglet soronkívüli pótelőiránnyal igényelhető a gazdasági hivattaltól, mely az igényelt cikkek soronkívüli megrendeléséről és sürgős kiszállításáról gondoskodni köteles.

Az első kiképzés alatt álló újoncokat és próbacsendőröket, továbbá az újból belépett, valamint a nyugállományból tényleges állományba visszavett csendőröket az állományilletékes osztályparancsnokság gazdasági hivatala elvileg és a 14. §-ban foglaltak szerint a lehetőséghez képest a becsült készletből ruházta és szereli fel. Ezzel szemben a csendőrségi szolgálatlételle már beosztott összes legénység ruházatának utánpótlása az új készletből történik. Ezeknek becsült ruházat csakis abban az esetben adható, ha nagyobb mennyiségű becsült készlet van raktáron és ezért arra a belügyminiszter engedélyt adott.

Kellő mennyiségű készlet esetén külön engedély nélkül is kiadhatók a raktári becsült készletből az egyéni tömeg terhére az alább felsorolt cikkek:

1. Altiszti kardbojtok csakis a csendőrből őrmesterré újonnan előléptetett legénység részére.
2. Egy drb szövetzubbony és egy drb szövetnadrág, valamint 1 drb ujjasvállgallér — ha még nem adatott volna ki — csakis a próbaszolgálati idő letelte után véglegesített legénység részére a véglegesítéskor.
3. A lovasítás vagy gyalogosítás alkalmával (lásd 21. §) szükséges egyenruházati cikkek, beleértve egy drb mentét is.
4. Egy drb bőrmellény a teljesen használhatatlenné válás után kiselejtített bőrmellény pótlására bármely legénységi egyén részére.
5. Csizmafajelési anyagok és féltalpak a tanalosztályoknál kiképzés alatt álló próbacsendőrök részére.

Méretnagyságok nyilvántartása.

A tömegbeli ruházati cikkek közül a köpenyt, zubbonyt, pantallót és lovaglonadrágot testméret szerint, míg a kalapot, sapkát, inget, gatyát és kesztyűt, továbbá a lábbelit megfelelő nagyságszám szerint kell kiadni.

2. sz.
melléklet.

Ennélfogva az állományban levő minden egyes tömegrészes ruhaméreteiről a szerződötett vállalkozó által egy «Nyilvántartási jegyzék» vezetendő a 2. számú melléklet mintája szerint. Ebbe a nyilvántartási jegyzékbe a legénység neve betűsorban irandó be; helyes vezetéséért a vállalkozó felelős. Ebből folyólag minden bevonuló próbásendőr az első felszerelés alkalmával a vállalkozó vagy szakértő megbízottja által, illetve ha az helyben nincs, a felszerelést eszközölő gazdasági hivatal átalakításokra szerződötett szabója által megmérendő. Utóbbi esetben a gazdasági hivatal a méreteket a vállalkozóval haladéktalanul közölni tartozik avégből, hogy azokat nyilvántartási jegyzékébe bevezesse.

3. sz.
melléklet.

Abban az esetben, ha elhízás vagy lesoványodás következtében a ruhaméreték helyesbítése válik szükségessé, azt a szakasparancsnok a 3. sz. minta szerint szerkesztett mérték kimutatásnak a gazdasági hivatalhoz való beküldése mellett esetről-esetre bejelenti, a gazdasági hivatal pedig a vállalkozóval közli.

Abból a célból, hogy az összes őrs- és szakasparancsnokok a ruhaméret helyes felvételében kellő tájékozást nyerjenek, ott, ahol az állományon szerződötett vállalkozó van, az őrsparancsnokképző iskolások a vállalkozó szabásza által, ott pedig ahol szerződötett vállalkozó nincs, a gazdasági hivatal átalakításra szerződötett szabója által, a tanfolyam tartama alatt, a szakszerű méretvételben néhány órán át oktatóndók; az oktatásért azonban külön díjazás nem igényelhető.

A raktárolt becsült ruházati cikkek, ha azok a testméreteknek nem felelnek meg, a felszerelő tömegének terhére átalakítandók, illetve testhez igazítandók.

Vadászkalapoknál és sapkáknál a fejbőség, míg a kesztyűknél, továbbá az ingeknél, gatyáknál és lábbelieknél azok nagyságszáma a ruhaszükségleti előírányzatba közvetlenül ezen tárgyak megevezése után bejegyzendő. Ezek a cikkek a nagyságszámoknak megfelelőleg adandók ki a gazdasági hivatal által.

A kalap- és sapkabőség, valamint az ing, gatyá, kesztyű és lábbeli nagyságszámait a felszerelés alkalmával a ruházati méretekkel egyidejűleg a felszerelést eszközölő gazdasági hivatal által állapítandók meg és jegyzendőek be a felszerelők ruha- és fegyverzeti könyvecskéibe.

13. §.

Tömegkönyv, ruha- és fegyverzeti könyvecske.

4. és 5. sz.
melléklet.

Hogy a gazdasági hivatalok raktárába kiszállított és onnan a legénységnek kiadott tömegbeli cikkek elszámolhatók és nyilvántarthatók legyenek, a gazdasági hivatal minden egyes tömegrészes a 4. számú minta szerinti «Tömegkönyv»-vel, valamint az 5. számú minta szerinti «Ruha- és fegyverzeti könyvecske»-vel köteles ellátni.

Az első felszerelés alkalmával kiadott tömegbeli cikkek a tömegkönyvbe, valamint a ruha- és fegyverzeti könyvecskébe a gazdasági hivatal által a kiadás után azonnal bevezetendők és pedig külön csoportosítva az új és külön a becsült tárgyak.

A rendes félévi, avagy pótelőírányzat alapján kiadott új tömegbeli cikkeket átvétel után az őrsparancsnok jegyzi be a ruha- és fegyverzeti könyvecskébe, a gazdasági hivatal pedig a kifogástalan átvételt igazoló záradékkal ellátott előírányzatok alapján a tömegkönyvbe.

Az új cikkeknél a beszerzési, illetve előállítási árakat, a becsült tárgyaknál pedig a becsértéket a tömegkönyvbe szintén fel kell jegyezni.

A tömegkönyv a gazdasági hivatal által, a ruha- és fegyverzeti könyvecske pedig az őrsparancsnokság által őrzendő meg, tartósan elvezényeltéké azon parancsnokság által, ahová vezényelve vannak.

A nem őrsökre, hanem egyéb szolgálati helyekre beosztott legénység részére kiadott

tömegbeli cikkeket és a ruha- és fegyverzeti könyvecskéket, a fenti módzatok szerint, a közvetlen előjáró kezeli.

A tömegkönyvbe minden félév végével az illetékszerű tömegátalányt, újonnan belépőknél az első tömegbetétet is, továbbá más, az összesített tömeget illető bevételeket (pl. megrongált vagy megsemmisített tömegbeli cikkek becsértékének térítményeit, stb.), valamint az összesített tömeget terhelő kiadásokat (pl. ruhaátalakítási költségek, a kiadott új ruházati cikkek ára, a becsült tárgyak becsértéke stb.) a gazdasági hivatal vezeti be. A bevételek és kiadások egybevetendők és így a követelés vagy az esetleges tartozás is kimutatandó.

Az így lezárt tömegkönyvek a gazdasági hivatal által, rendes körülmények között a félév vége előtt 8—10 nappal az illetékes őrsparancsnokságnak, illetve a közvetlen előjáró parancsnokságnak kiadandók, hol a lezárás, ha az a tömegtulajdonos által is helyesnek találtatott, általa és két tanu által aláírandó és a gazdasági hivatalhoz visszaküldendő. Amennyiben azonban a tömegbeli cikkek kiadása valamely körülménynél fogva késik, úgy a tömegkönyvek csak a félévre előirányzott cikkeknek a legénység által történt átvétele után zárhatók le és küldhetők ki az őrsökre.

Abban az esetben, ha a tömegtulajdonos a lezárás ellen bármely okból kifogást emelne, köteles az őrsparancsnok a felhozott, kellőleg megindokolt észrevételeket a tömegkönyv felterjesztése mellett a gazdasági hivatalnak bejelenteni, ahol az esetleges hibák helyrehozandók, vagy a tömegtulajdonos kellőleg felvilágosítandó.

A tömegbeli új cikkeknek időről-időre megállapított árai a gazdasági hivatalok által az őrsökkel mindenkor közlendők.

14. §.

Az ujoncok és próbacsendőőrök felruházása.

Ha valamely egyén a csendőrséghez próbaszolgálatra felvételét, erről a kerületi parancsnokság azt az osztályparancsnokságot, amelynek állományába a felvett egyén beosztatott, haladéktalanul értesíti. Az ujoncokat (próbacsendőőröket) tényleges szolgálatra úgy kell behívni, hogy mindig a hónap első napján vonuljanak be.

A felvett egyén a csendőrségi eskü letétele után felruházás és felszerelés végett a gazdasági hivatalhoz utasítandó és csak annak megtörténte után utalandó be kiképzés végett csendőriskolába.

A próbacsendőőrök és ujoncok első felruházását és felszerelését a gazdasági hivatal főnöke a hozzá beosztott raktárkezelő segéd munkások segítségével az osztályparancsnok jelenlétében eszközli; a felszerelésnél a vállalkozónak vagy megbízottjának, illetőleg az átalakításokra szerződöttest szabónak is jelen kell lennie.

A próbacsendőőrök és ujoncok részére ruházatot az első tömegbetét és a félévi tömegátalány terhére lehet kiadni.

A felruházás elvileg a becsült készletből történik. Ha azonban valamely cikk becsült készletben nem volna, vagy ha az a felruházandónak még átalakítás esetén sem felelne meg, a szükségletet a szerződöttest vállalkozónál új cikként azonnal meg kell rendelni, aki azt soronkívül, 14 napon belül elkészíteni tartozik. (L. 31. § 7. bek.)

A felszerelést az ezen utasítás 6. §-ában feltüntetett cikkek teljes mennyiségével csak az esetben szabad ellátni, ha egyrészt a raktárban a létszámbírányra szükséges mennyiségben felül is van becsült készlet, és másrészt, ha új cikkekkel való ellátás esetén sem keletkezik tömegtartozás. A tömegtartozás elkerülése végett a gazdasági hivatal főnöke akként eszközölje a felszerelést, hogy a felszerelő a következő félévi rendes előirányzattal igénylendő új cikkek kiszállításáig megfelelően legyen felruházva. Minden felszerelést azonban a ruházati cikkek közül kettő posztó zubbonyval és nadrággal, egy köpennyvel, két pár felszárú csizmával és három rend fehéreművel, azonkívül a 6. §-ban meghatározott más (nem ruházati) cikkek teljes mennyiségével el kell látni.

A kiszolgáltatót becsült ruházati cikkeket, melyeken helyreigazítás, illetve teszthez igazítás szükséges, a vállalkozónak, illetve az e célra szerződöttest szabónak kell átadni. A meg-

állapított helyreigazítások egy a ruhadarabba helyezendő papírlapra tintairónnal feljegyzendők, ez a feljegyzés a ruhadarab beszállításánál a munkálatok helyes elvégzésének ellenőrzésére is szolgál. Ilyen átalakításoknak, javításoknak a lehető legrövidebb idő alatt kell elkészülniök.

A becsült ruhadarabokon végzendő munkálatok árai a gazdasági hivatal által a vállalkozóval, illetve az erre a célra szerződötetett szabóval egyetértőleg évről-évre írásbeli egyezményben megállapítandók; az egyezményt a kerületi parancsnok hagyja jóvá.

6. sz.
melléklet.

A becsült tárgyakról a gazdasági hivatal a 6. sz. minta szerint «Raktári leltár»-t vezet, melybe a kiadott cikkek darabszáma és becsértéke pontosan bevezetendő, az átvételt pedig a felszerelő «Az átvétel elismerése» című rovatban névaláírásával elismeri.

Az ujonck és próbacsendőrok által magukkal hozott polgári ruházat gondosan elcsomagolandó; a csomag a tulajdonos saját, ilyen hiányában a gazdasági hivatal pecsétjével ellátandó és a próbaszolgálati idő tartama alatt az iskola-, illetve külszolgálatra beosztás esetén, az őrsparancsnokság által megőrzendő.

Véglegesített csendörök polgári ruházata rendelkezésükre bocsátandó.

15. §.

A tömegbeli cikkek előírányszása.

A tömeg kötelékébe tartozó csendör egyének tömegbeli cikkeket az előírányszati időszak végével fennálló tömegkövetelésük erejéig kérhetnek.

7. és 8. sz.
melléklet.

A 7. sz. és 8. sz. mellékleteken feltüntetett minták szerint, vagyis külön a felső ruházatról (köpeny, zubbony, pantalló és lovaglónadrág, valamint mente, ujjasvállgallér) és külön a többi tömegbeli cikkekről, az őrsparancsnok felügyelete mellett, minden egyes csendör által szerkesztett s a szakaszparancsnok által felülvizsgált és záradékoltt ruhászükségleti előírányszatot minden év április és október hó 15-ig egy-egy példányban az állomány illetékes osztályparancsnokság gazdasági hivatalába kell beküldeni. Khaki színű szövetből (ú. n. kamm-garnból) készülő nyári zubbonyok és nadrágok, továbbá ujjas vállgallérok (posztóból), végül khaki színű nyári kötött kesztyűk csakis az október hó 15-ére esedékes, vagyis a következő év I. felére szóló előírányszatokkal, míg menték, köpenyek, téli gyapotingek és alsónadrágok, valamint a fehér lenzásvolyból készült nadrágok, továbbá téli kötött kesztyűk és fehér szarvasbőr-kesztyűk csakis az április hó 15-ére esedékes, vagyis az év II. felére szóló előírányszatokkal igényelhetők.

A felsorolt cikkeket pötölőírányszatokkal is csak az előbb meghatározott időszakokra szabad igényelni. Egyéb cikkeket a szükséghez képest, bármely időszakra igényelhetők.

Olyan őrsökön, amelyek egyszersmind szakasz-székelyek, a ruhászükségleti előírányszat a szakaszparancsnok felügyelete alatt szerkesztendő meg.

Előzőleg már előírányszott, de még ki nem adott cikkeket az előírányszatba újból nem kell felvenni.

Abból a célból, hogy a szemléllő tisztí előjárók, elsősorban a szárnyparancsnokok szemléllő alkalmával meggyőződhesenek arról, vajjon az előírányszatok helyesen szerkesztettek-e, továbbá, hogy az észlelt hiányosságokra és azoknak a legközelebbi előírányszat szerkesztése alkalmával leendő kiegészítése, illetve helyrehozatalára nézve az őrs- (szakasz-) parancsnokot utasíthassák, a betérjesztett előírányszatok iktatószámmal ellátott fogalmazványait az őrsön kéznél kell tartani. Ezenfelül minden csendört előírányszatának 8-adrét papírra irt kivonatával is el kell látni, hogy áthelyeztetése esetén új őrsparancsnoka az előírányszatról tájékozva legyen. Ezen kivonat a ruha- és fegyverzeti könyveszkében tartandó.

A szárnyparancsnok az előírányszatot, ha az a gazdasági hivatalhoz még nem küldetett volna be, szemléllő alkalmával megvizsgálja s ha szükségesnek látja, helyesbíti, de sem előtt kell tartania, hogy a tömegtartozás elkerültessék és hogy tömegbeli cikkeknél a rendes szállítási időn kívüli kiküldése szükségessé ne váljék.

Ha az előírányszat a gazdasági hivatalhoz már beküldetett, a szárnyparancsnok minden változtatást, melyet az előírányszat fogalmazványában tett, haladéktalanul közöl a gazdasági

hivatallal. A gazdasági hivatal e közlés alapján a helyesbítéseket a nála levő előírányzatokon keresztül vezeti és azokat csak akkor nem foganatosítja, ha a megrendelések kiszabás végett a vállalkozónak már kiadattak.

Ha a szárnyparancsnok szemléje alkalmával azt észleli, hogy egyes cikkek időelőtt és nagyobb mennyiségben válnak hasznavehetetlenekké, az okot kipuhatolja, megfelelően intézkedik és intézkedéseit tudomásul, esetleg további intézkedés végett az osztályparancsnokságnak bejelenti.

Az őrsőkön kívül máshova beosztott legénység ruhaelőírányzatát a közvetlen tisztí elöljáró ellenőrzi, záradékolja és küldi meg a gazdasági hivatalnak.

A gazdasági hivatalok kötelesek a beérkezett előírányzatokat különösen abban a tekintetben megvizsgálni, hogy az előírányzott cikkek árai nem haladják-e felül a tömegkövetelést.

16. §.

[Utólagos előírányzás.

A ruházati és felszerelési cikkekben mutatkozó, de előírányzatba még fel nem vett sürgős szükségletek pótelőírányzattal igénylendők.

Pótelőírányzatnak a következő esetekben lehet helye:

- a) a kerületi parancsnokság külön rendelkezése alapján;
- b) ha előre nem látott okoknál fogva egyes cikkekben nagyobb szükséglet állana be;
- c) ellenszegülések vagy elemi csapások következtében beállott károsodások esetében;
- d) ujonck és próbacsendőőrök véglegesítése alkalmával;
- e) nyugdíjazott legénység ténylegesítése alkalmával, ha az illető becsült készletből megfelelően felszerelhető nem volt;
- f) felszerelések alkalmával szükségessé vált oly új cikkek beszerzése végett, amelyek a tömegbeli becsült raktári készletben egyáltalában nem, vagy a kívánt nagyságban nincsenek meg;
- g) félév közben sürgős pótlást igénylő cikkek beszerzése végett.

17. §.

A tömegbeli cikkek átvétele az őrsőkön.

Az előírányzott tömegbeli cikkek zsákokba csomagolva postán szállíttatnak ki az őrsőkre.

Az érkező ruházati küldeményeket a postán az őrsparancsnokból és egy csendőrből álló bizottság veszi át.

Minden egyes csomag tartalma a benne elhelyezett előírányzatokban van felsorolva.

Az átvételnél a csomagok számát, azok külső állapotát és lezárását ellenőrizni kell. Ha valamely csomag sérült, akkor azt a postahivatalnok jelenlétében meg kell mární és fel kell bontani, hogy az esetleges sérülés vagy hiány még ott a postahivatalban megállapítható legyen.

A leletről a hiányzó cikkek nemének és mennyiségének felemlítése mellett jegyzőkönyvet kell felvenni, melyet a postai alkalmazott is aláír. Ezen jegyzőkönyvet további eljárás végett a gazdasági hivatalnak kell beküldeni.

Ha sérülés a csomagok egyikén sem mutatkozik, azok átveendőek és az őrsre szállítandók, ahol bizottságilag felbontatván, a cikkek darabszám szerinti átvétele foganatosítandó.

Ha a csomagok felbontásánál mégis hiány, vagy a tartalom sérülése észleltenék, akkor erről a bizottságnak jegyzőkönyvet kell felvennie, melyet az őrsparancsnok a gazdasági hivatalhoz terjeszt be.

A gazdasági hivatal raktárából átvett, vagy posta útján érkezett cikkeket azok tulajdonosai az őrsparancsnok, illetve a közvetlen előjáró jelenlétében felpróbálják; ha valamely

ruhadarab a csendőr testéhez nem illenek, a hiány vagy hiba az előíranyzat megfelelő rovatában megjelölendő és az előíranyzattal együtt közvetlenül a vállalkozónak visszaküldendő.

Kifogástalan ruházati cikkek átvétele az előíranyzatban névaláírással igazolandó, az előíranyzat pedig a gazdasági hivatalnak haladéktalanul beküldendő.

Az őrsparancsnok által megvizsgált és az illető csendőr által is kifogás nélkül átvett ruházat, vagy lábbeli utólag a vállalkozóval szemben kifogás tárgyát nem képezheti.

A ruházások ugyancsak postán oda küldendők vissza, ahonnan azokban a ruházat érkezett.

A postaköltség az általános tömeget terheli.

18. §.

A tömegbeli tárgyak feletti rendelkezési jog.

A legénység használatába nlevő összes tömegbeli cikkek annak csak feltételes tulajdonát képezik. Ennélfogva a tömegbeli cikkeket, ha azok hasznavehetetlenek is, egymás között kicserelni, eladni vagy elajándékozni nem szabad; ha a csendőr bármely oknál fogva fogyatékhá vétetik, használatban levő összes tömegbeli cikkeit bebecslés és raktárolás végett, a gazdasági hivatalba beszolgáltatni köteles.

19. §.

Havidíjassá kinevezett legénység tömegbeli cikkeivel való eljárás.

Ha valamely altiszt, vagy csendőr havidíj élvezetével egybekötött rendfokozatba előlép, akkor leszerelendő és tömegbeli tárgyai becslés alá vonandók; a becsült cikkek a 9. sz. minta szerinti leltárba (27. §) bevételezendők.

9. sz.
melléklet.

Ha azonban ruházatát megtartani kívánja, azt részére át kell engedni, az átengedett ruházatot pedig a becslésnél nem kell tárgyalni. Ha pedig a ruházat helyett annak becsértékét kéri, részére a tömegkövetelés és a ruházat becsértéke is kifizetendő.

20. §.

Áthelyezések alkalmával követendő eljárás.

Az áthelyezett egyén összes tömegbeli cikkeit, ruha- és fegyverzeti könyvecskáját, valamint kincstári szerelvényi tárgyait magával viszi.

21. §.

Eljárás gyalogszendőr lovasítása és lovascsendőr gyalogositása esetén.

Gyalogszendőr lovasítása esetén a gyalog- és a lovascsendőr első tömegbetétjei közötti különbslet tömege javára irandó, de lovascsendőr gyalogositása esetében a tömegbetét különbslet az illető tömegéből nem vonandó le.

A lovasított csendőrnek lovas ruházattal és viszont gyalogositottnak gyalogszendőr ruházattal való ellátása tömegének terhére lehetőleg a becsült készletből történik. Evégből az illető a gazdasági hivatalhoz berendelendő.

A gyalogositott csendőrtől csak azokat a tömegbeli ruházati cikkeket kell elvenni és becslés alá vonni, amelyeket mint gyalogszendőr nem használhat; ezek becsértékét tömege javára kell írni; a becsült tárgyat pedig leltárilag kell kezelni.

10. sz.
melléklet.

A gyalogositott csendőrtől bevont felesleges lovascsendőr ruházatról a 10. sz. melléklet szerint, külön becslési jegyzőkönyv állítandó ki, amelyet a becsült ruházati cikkek leltárának illető tételénél kell megőrizni; a cikkek az illető csendőr ruha- és fegyverzeti könyvecskéjében leírandók, a becsár pedig tömegkönyvében javára irandó.

A lovas tömegátalány a lovasított részére a lovasítás napjától, a gyalog tömegátalány pedig a gyalogosított részére a gyalogosítás napjától kezdődőleg folyósítandó.

A lovasítás, illetőleg a gyalogosítás mindig a hó elsejével foganatosítandó.

A lovasított csendőr gyalog ruházata birtokában hagyandó.

A löszerevény az illető szolgálati lónál meghagyandó addig, míg a ló fogyatéka nem jut; ennél fogva oly esetekben, amidőn a lovascsendőr lóval együtt helyzetetik át, a löszerevény a lóval együtt szállítandó.

22. §.

A távollevők, vezényelték és felülvizsgálatra berendelték felruházása.

1. Az állományilletékes őrstől ideiglenesen távollevők az igényelt tömegbeli ruházati cikkeket az állományilletékes őrsparancsnokság közvetítésével, azon őrsparancsnokságtól kapják kézhez, amelyhez vezényelve vannak.

Arra nézve, hogy a kerület vagy osztály törzséhez, a lovas alosztályhoz, iskolába vagy más őrsre ideiglenesen vezényelt legénység milyen ruházati cikkeket vigyen magával, a vezénylésre vonatkozó rendeletben kell intézkedni. Ha azonban a rendeletben erre vonatkozólag intézkedés nem történne, az őrsparancsnok határozza meg, hogy az elvezényelt milyen ruházati cikkekkal ellátva induljon útba.

A visszamaradó ruházatról az elvezényelt csendőr jegyzéket készít és az őrsparancsnoknak átadja, aki azt az illető csendőr ruha- és fegyverzeti könyvecskéje mellett megőrzi. A visszahagyott ruházatot az őrs az általános tömegalap terhére gonozza. Ha ruházat utánküldése válik szükségessé, az a javadalmazás terhére történik.

2. A felülvizsgálatra rendelt egyén, ha őt a felülvizsgáló bizottság csendőrségi szolgálatra alkalmatlannak osztályozta, őrsparancsnoka által leszerelés végett a 26. §. értelmében az illetékes gazdasági hivatalhoz indítandó útba.

23. §.

Betegek, ideiglenesen szabadságotlalt és fogságba jutók felruházása.

1. Kórházba menő betegek három pár fehéreneműt, egy sapkát, zubbonyt, köpenyt, nadrágot, eszimat, kesztyűt, nyakravalót és járőrtáskát visznek magukkal, de az időjáráshoz és a kórház távolságához képest téli inget és téli gatyát is magukra vehetnek.

Szolgálatteljesítés közben az őrsállomás helyén kívül megbetegedett legénység sürgős esetben a nála levő teljes felszereléssel is átadható a kórháznak, de az 1. pontban írt ruházattal való utólagos ellátásáról és fegyverzetének átvételéről az őrsparancsnok utólag gondoskodni tartozik.

A kórháznak át nem adható legénységi szerelvényi és fegyverzeti cikkeknél az illetékes őrsre való mielőbbi elszállítása iránt a kórház állomáshelyén levő őrs, illetve, ha a kórház székelyén őrs nem volna, az illetékes őrs intézkedik, mely a szállítási költségeket is előlegezi és azok megtérítését a gazdasági hivatalból kéri. A gazdasági hivatal azt a kiadást igazoló okmány alapján, felsőbb engedély nélkül, a javadalmazás terhére végleg elszámolja.

Ha a kórházban levő beteg ruházatának pótlása válik szükségessé, azt a javadalmazás terhére az illetékes őrs közvetlenül a kórháznak megküldi.

2. A kórházból megszököttek után visszamaradt ruházati cikkeket a kórház állomáshelyén levő őrs átveszi és annak az illetékes őrsre való szállítása iránt intézkedik. Ha a kórház székelyén őrs nincsen, akkor ezt a megszökött állományilletékes őrsre tartozik foganatosítani. A ruházat szállításából felmerült költség az őrs által előlegezendő és megtérítése az illetékes gazdasági hivaltaltól kérendő, mely a kiadást igazoló okmány alapján, felsőbb engedély nélkül, a javadalmazás terhére elszámolja.

3. Gyógyfürdőbe beutaltak teljesen használható és jókarban levő ruházattal látandók el. Felruházásukra nézve egyébként az esetleg kiadott külön intézkedések mérvadóak.

4. Szabadságra menő legénység rendes használatra, egy rendbeli teljesen használható ruházatot vihet magával. A többi cikkei úgy, mint vezénylések alkalmával, jegyzék mellett az őrsparancsnoknak átadandók, aki azoknak a szabadságra távozó költségére leendő gondozása iránt intézkedik.

5. Fogházba átadott csendőrök a használatukban levő legelviseltebb ruházati cikkekkel látandók el éspedig oly mennyiségben, amint az a megbetegedettek részére kórházba való átadás alkalmával elő van írva. Azonkívül az illető egység a becsült, vagy hasznavehetetlen készletből tömege terhére, vagy ha tömegkövetelése nem volna, az általános tömeg terhére egy-egy munkára való zubbonyal és nadrággal is ellátandó.

A többi ruházati, szerelvényi és fegyverzeti cikkei, magántárgyaival együtt, az őrsparancsnok által jegyzék mellett átvéve, gondozandók mindaddig, míg az illető vizsgálat alatt van, vagy pedig, míg idevonatkozólag az osztályparancsnokság intézkedik.

Ha a fogságba helyezett csendőrt a bíróság a csendőrségből való elbocsátása mellett fogságra ítélte, összes kincstári és tömegbeli tárgyait a ruha- és fegyverzeti könyvecskével együtt, a javadalmazás terhére, a gazdasági hivatalhoz kell beküldeni. Az illető magántulajdonát képező tárgyakkal való elbánás tekintetében, az elítélt meghallgatása után, a kerületi parancsnokság intézkedik; addig azokat az őrsparancsnokság őrzi meg.

6. A csendőrségből való elbocsátás mellett fogságra ítéltnek az őrs által a gazdasági hivatalhoz beszállított ruházati cikkei becslés alá vonandók, a tömegvagyon-kimutatás pedig a központi gazdasági hivatalnak megküldendő.

7. A tömegkötelekből eligazított elítélt részére, a honvédfogházban esetleg szükséges ruházati cikkeket a hasznavehetetlen, ilyenek hiányában a legolcsóbbra becsült készletből a 11. sz. minta szerinti kimutatás kíséretében a gazdasági hivatal küldi meg. Az így kiadott becsült tárgyak a vonatkozó leltárba kiadásba helyezendők, becseréltük hasonló kimutatás alapján a gazdasági hivatal által a javadalmazásból megterítendő és a központi gazdasági hivatalhoz az összesített tömeg javára beszolgáltatandó.

Az elbocsátottnak átadott hasznavehetetlen tömegbeli cikkeik átvételét igazoló nyugtát a gazdasági hivatal irattározza.

24. §.

Szökevények tömegbeli cikkeivel való eljárás.

Ha valamely csendőr megszökik, az őrsön visszamaradt ruházata, szerelvényi és fegyverzeti cikkei az őrsparancsnok és egy csendőr által számbaveendő és a ruha és fegyverzeti könyvecskével együtt a gazdasági hivatalnak beküldendők.

A beküldött tömegbeli cikkeket a gazdasági hivatal becslés alá vonja és a vonatkozó tömegvagyon-kimutatást a tömegkövetelésnek az összesített tömegből az általános tömegbe átutalása végett a központi gazdasági hivatalnak megküldi.

A szökevény által magával vitt kincstári és tömegbeli cikkeknél bíróság megállapított kártérítési összegét a kerületi parancsnokság hajtja be, miért is minden szökevénynek nyilvánítt egység vagyoni viszonyairól az osztályparancsnokság által helyhatósági bizonyítvány szerzendő be és az a kerületi parancsnoksághoz felterjesztendő.

A szökevénynek az őrsön maradt magántárgyai az őrsparancsnok és egy csendőr által számbaveendő és azokról egy külön jegyzék terjesztendő fel az osztályparancsnoksághoz. Ezen tárgyak további felsőbb intézkedésig az őrsön maradnak.

25. §.

Elhalt legénység tömegbeli cikkeivel való elbánás.

Elhalt legénységi egyéneknél egy zubbony, nadrág, ing és gatyá meghagyandók.

Kórházban elhaltak után visszamaradt cikkeket a helyben levő őrs veszi át és a javadalmazás terhére az illetékes gazdasági hivatalnak beszállítja és erről a beküldött tömegbeli tárgyak megjelölése mellett, egyidejűleg az állományilletékes őrsparancsnokságot is értesíti.

Ha a kórház helyén őr nem volna, akkor az elhalt után visszamaradt ruházatnak a gazdasági hivatalhoz való megküldése iránt a kórházat az állományilletékes őr keresi meg.

Az elhaltak a testén hagyott ruházaton kívül hátramaradt ruházata, valamint a kincstári szerelvénye és fegyverzete, a ruha- és fegyverzeti könyvecsékével együtt, a javadalmazás terhére a gazdasági hivatalhoz beszállítandó.

Ha az elhalt hátrahagyott ruházata, vagy szerelvénye helyreigazítást vagy kitisztítást igényelne, az még a becsomagolás előtt foganatosítandó és az abból felmerült költségekről, — melyeket az őr előlegez — a költségzsámla, a hagyatékából való megtérítés végett, az osztályparancsnoksághoz felterjesztendő.

Ragályos betegségben elhalt csendőr ruházatának fertőtlenítéséből felmerült költségek a hagyaték terhére számolandók el, az előírt fertőtlenítés megtörténte azonban az orvos által, vagy külön számlán igazolandó.

Ha egy ragályos betegségben szenvedett vagy elhalt csendőr egyes ruházati cikkeit orvosi vélemény alapján meg kellett semmisíteni, vagy ha valamely cikk öngyilkosság alkalmával hasznavehetetlenné vált, ezek árának megtérítését nem lehet követelni, de erről a gazdasági hivatalnak jelentést kell tenni. Az öngyilkosság alkalmával hasznavehetetlenné vált ruházatot az illető egyén ruha- és fegyverzeti könyvecskéjében le kell írni s azzal az osztályparancsnokság rendelkezése szerint kell eljárni.

Az osztályparancsnokság köteles arról gondoskodni, hogy az elhalt csendőr által hátrahagyott ruházat kitisztított, esetleg fertőtlenített és helyreigazított állapotban a gazdasági hivatalhoz mielőbb beszállítsák, ahol a beszállított cikkeket becsles alá vonandók. A tömegvagyonskimutatást a központi gazdasági hivatalhoz kell beküldeni.

12. sz.
melléklet.

26. §.

A csendőrségből kilépők leszerelése és ruházattal való ellátása.

A csendőrségből kilépő legénységet összes ruházatával, fegyverzetével, szerelékével és kiegészítő lőszerével a gazdasági hivatalhoz kell útbaindítani, mely a leszerelést és számlolást, illetve az eligazítást foganatosítja.

A gazdasági hivatalhoz leszerelés végett bevonuló legénységet a használatában levő legviseltebb tömegbeli ruházatban kell útbaindítani; többi ruházatát a leszerelő teljesen rendbehozva, kifogástalan tiszta állapotban, az őrparancsnok személyes jelenléte és felelőssége mellett az őrparancsnokság pecsétnyomójával lepecsételt csomagban szállítja be a gazdasági hivatalba. A csomagot csak a gazdasági hivatal bonthatja fel.

A gazdasági hivatal a leszerelő ruházatát a ruha- és fegyverzeti könyvecske alapján számbaveszi és a becslest foganatosítja. A bebecsült tömegbeli cikkeket a becsült cikkek leltárába bevételezi, a tömegkönyvet lezárja, egyúttal pedig megszerkeszti a tömegvagyonskimutatást és azt a központi gazdasági hivatalnak megküldi.

Minden tömegvagyonskimutatás iránt csendőr köteles leszerelési alkalmával *legalább* annyi becsült tömegbeli ruházati cikket beszállítani, amennyi ezen utasítás 14. §-ának 6. bekezdése értelmében egy próbacsendőr első felszereléséhez szükséges. A beszállítandó becsült ruházati cikkek közül: *1 vadászskalpnak, 1 posztózubbonny- és nadrágnak, 1 köpenynek és 1 pár lábbelinek (felszárú eszímának) legalább II-od osztályú becsértékűnek* kell lenni, míg a többi ruházati cikkek III-ad osztályú becsértékűek is lehetnek.

Ha valamelyik leszerelő az előírt mennyiségű becsült ruházati cikkeket beszállítani nem tudná, ebben az esetben a még hiányzó ruházati cikkeket az illető tömege terhére anyagban azonnal igényelni kell. Az ily módon igényelt anyagok I. osztályú becsértékét az érdekelt tömegtulajdonos javára kell írni és a kőzhez fizetendő tömegkövetelését ennek figyelembevételével megállapítani.

Ugyanígy eljárást lehet követni az olyan leszerelőnél is, akinek az utasítás rendelkezései értelmében tömegvagyonskimutatás iránti igénye nincsen s az utána esetleg fennmaradó tömegkövetelést az „Általános tömegvagyonskimutatás” javára kellene bevételeztetni.

Ha a leszerelőt a tömegvagyonskimutatás megilleti, azt a gazdasági hivatal a javadalmazásból

előlegeze, a leszerelő részére nyugta ellenében kézhez kifizeti, a kincstári tartozások kimutatásában előjegyzi és intézkedik, hogy előlegezett összeget a központi gazdasági hivatal visszatértse.

Kilépő újoncokat és próbacsendőröket saját polgári ruházatukban kell elbocsátani. Ha azonban polgári ruhájuk nem volna, részükre a selejtkészletből, a nyári hónapokban egy-egy sapka, zubbony, nadrág, ing, gatyá, nyakraváló és egy pár lábbeli, a téli hónapokban pedig még egy köpeny is kiadható.

A csendőrségnél egyhuzamban öt évet még nem szolgált legénységnek leszereléskor a használatukban volt készletből *egyrendbeli viseltébb ruházatot, egy sapkát, zubbonyt, nadrágot, inget, gatyát, nyakraválót s lábbelit, téli időben pedig még egy köpenyt kell kiadni, de csak akkor, ha polgári ruházattal nem rendelkeznek.*

Az öt éven túl szolgált, illetőleg felülvizsgálat alapján eligazítandó csendőröket kilépésük alkalmával, kérelmükre, ruházattal szintén az előbbi bekezdésben írtak szerint kell ellátni; ellenkező esetben az általuk beadott ezen ruházat is becslés alá vonandó.

Ha valamely ruhadarab a megkívánt minőségben rendelkezésre nem állana, az ebbeli szükségletet, a leszerelőnek tömege terhére, a becsült készletből kell kiadni. A leszerelők részére kiadott ruházatról a koronás gombokat, a hajtókát és a rendfokozati jelvényeket, a sapkáról pedig a *sapkárózsát*, a koronás gombokat és a topánkákat le kell venni.

Ilyképpen a leszerelőeknek csakis katonai jellegűktől teljesen megfosztott egyenruházat adható.

27. §.

Beclsések.

A csendőrlégénység leszerelése alkalmával, vagy más alkalmakkor a gazdasági hivatal raktárába beszolgáltatott ruházati cikkek pénzbeli értékének megállapítását beclsének nevezzük.

Beclsések rendszerint az alábbi esetekben fordulnak elő:

1. a csendőrségből való önkéntes kilépés alkalmával,
2. felülvizsgálat folytán történő szabadságolásnál,
3. a lovascsendőr gyalogosítása, vagy gyalogcsendőrnek lovasítása esetén,
4. havidíjassá kinevezés esetén,
5. szökevény által visszahagyott tömegbeli cikkek bevételezésénél,
6. elhalálozás esetén.

A beclést a gazdasági hivatal főnökéből és két gazdasági segédmunkásból álló bizottság eszközli.

A beclsénél a cikkek átadója jelen lehet, de ottléte nem kötelező.

A beclsések fogantatásánál a bizottság a ruha- és fegyverzeti könyvecek alapján a tömegbeli cikkeket először számbaveszi és a hasznavehetetlen darabokat a még használatóktól különválasztja.

A használató darabokat, az igazolvány-védőtokok és csőövök kivételével három osztályba kell sorolni. I. osztályúnak a még nem használt, tehát teljesen új, valamint a csak díszben használt, teljesen kifogástalan cikkeket; II. osztályúnak a kimenőre alkalmas, jó és tiszta cikkeket; III. osztályúnak pedig I. és II. osztályúba nem sorolható, tehát a jobban elhasznált, de kisebb javításokkal külszolgálatban, vagy iskolában még elviselhető cikkeket kell minősíteni. Kapcák nem képezik beclsés tárgyát. Az igazolvány-védőtokok és csőövök csak ha teljesen kifogástalanok becsülhetők be, akkor azonban becsértékük a beszerzési ár.

13. sz.
melléklet.

Becsérték fejében ezidő szerint a 13. sz. mellékletben feltüntetett összegek illetékesek. A beclsénél jelenlevő tömegtulajdonosnak szavazati joga nincs, de ha a bizottsági határozattal nem értene egyet, jogában áll vélt sérelmét osztálykihallgatáson előadni. Az osztályparancsnok a ruhadarabok megtekintése mellett végérvényesen határoz; határozata ellen további fellebbezésnek helye nincs.

A megbecsült tömegbeli cikkeket a raktárban való elhelyezés előtt táblácskával kell ellátni, amelyre az osztályozás száma és a becsérték feljegyzendő.

A becslés eredménye, valamint a becslés alkalmával hasznavehetetlennek talált egyes cikkek az 5. sz. minta szerint a ruha- és fegyverzeti könyvecskébe bevezetendő; a könyvecské a becslőbizottság aláírja s azután a becsérték az illető tömegkönyvében azonnal bevételbe helyezendő.

A becsértéket, a becslés megtörténte után, a tömegkönyvben, valamint a tömegkövetelések és tartozások kimutatásában a tulajdonos javára kell írni, a becsült tárgyakat pedig a 9. sz. minta szerinti «Raktári leltár»-ba azonnal be kell vételezni. A helyes bevezetést a gazdasági hivatal főnöke a leltár vonatkozó rovatában névaláírásával igazolja.

Az áthelyezésen kívül bármely módon fogyatékbá vett legénység tömegkönyvét, valamint ruha- és fegyverzeti könyvecskéjét a gazdasági hivatal irattározza, a 12. sz. melléklet szerinti tömeggyon-kimutatást pedig a fogyatéék havára következő hó 10-éig a központi gazdasági hivatalnak megküldi.

Ha becsült tárgyakból olyan nagy mennyiség volna raktáron, hogy az a rendszerezett állományra hiányzók felszerelésére előreláthatólag szükséges mennyiséget meghaladja, arról a gazdasági hivatal a kerületi parancsnokságnak jelentést tenni köteles.

28. §.

Hasznavehetetlen cikkekkel való eljárás és azok értékesítése.

Minden egyes ruházati cikket addig kell viselni, míg az olyan állapotba nem jut, hogy viselése által a csendőrség tekintélye csorbát szenvedne.

Diszbe már nem alkalmas öltözéki cikkeket szolgálatonkívüli kimenő alkalmával s ha már erre sem alkalmasak, külszolgálatban kell viselni.

Ha valamely ruházati cikk hosszú és rendes használat folytán vagy pedig más oknál fogva olyan állapotba jutott, hogy még javítással sem lehet használható állapotba hozni, azt a tulajdonos nevével ellátva, a laktanya kamrájában elkülönítve, el kell helyezni, hogy az őrsparancsnok a legközelebbi osztály- vagy szárnyparancsnoki szemle alkalmával kiselejtezés végett előmutassa.

A szemlélő tisztí elöljárók által használhatatlanoknak minősített és ennél fogva kiselejteztett tömegbéli cikkeket évente egyszer éspedig az ősi szárnyparancsnoki szemle megtörténte után azonnal az általános tömeg terhére az illetékes gazdasági hivatalhoz be kell szállítani. A kiselejteztett tömegbéli cikkeket rendszerint nem szabad feldarabolni. Ha azonban a szemlélő tisztí elöljáró szükségesnek találja, úgy foltnak való darabokat a kiselejteztett köpenyekből, ujjas vállgallérokból, zubbonyokból, nadrágokból és fehéreneműkből kivághat, koronás gombokat levághat. Minden szemlélő elöljáró úgy az általa kiselejteztett, mint a foltozási célra feldarabolt egyes ruházati cikkek neméről és darabszámáról, a gazdasági hivatalt szolgálati jegyben még az őrsről értesíteni, a gazdasági hivatal pedig az őrsönkint összegyűjtött szolgálati jegyek alapján a beszállítás alkalmával pontosan számbevenni köteles azt, hogy a kiselejteztett cikkeket és hulladékokat hiánytalanul beszállították-e.

A foltnak való posztódarabokat és koronás gombokat az őrsparancsnok őrsi meg és szükség esetén ruhajavitásokra a csendőroknak kiadja.

Kiselejteztett lábbelieket szétvagdogni és azokból egyes darabokat javítási célokra visszahagyni nem szabad.

Kiselejteztett, de fel nem darabolt tömegbéli cikkeknek a beszállításig való biztos megőrzéséről is az őrsparancsnok tartozik gondoskodni. Az ily cikkeknek a legénység által való további viselését megengedni, vagy lehetővé tenni szigorúan tilos.

A gazdasági hivatalba már beszállított vagy a leszerelt legénységtől a gazdasági hivatal által bevont hasznavehetetlen tömegbéli cikkeket foltozási vagy bármely más célra az őrsöknak csak igen kivételes esetekben, a kerületi parancsnokság engedélyével szabad kiadni.

Az őrsönkön kívül beosztott vagy tartósan vezényelt legénység cikkeinek kiselejtezése a közvetlen tisztí elöljáró ügyköréhez tartozik. Az így kiselejteztett cikkeket szintén a gazdasági hivatalnak kell átadni.

A kiselejtezett cikkeket a selejtezést eszközölő tiszt a ruha- és fegyverzeti könyvecskékhöz leírja és a bejegyzést adja.

A felszerelések alkalmával hasznavehetetlennek osztályozott ruházati cikkek nem darabolandók fel, hanem az őrsök által beszállított hasznavehetetlen cikkekkel együtt, az általános tömegalap javára való értékesítés végett, a gazdasági hivatal által elkülönítve, megőrzendők.

A hasznavehetetlen, kiselejtezett tömegbeli cikkek, árverés útján, meghatározott árban, szerződötetett vállalkozóknak adatnak el. Az értékesítés a felszerelési anyagraktár feladata s az köteles gondoskodni arról, hogy az értékesítés iránti intézkedések évente a kellő időben fogatosítottassanak.

14. sz.
melléklet.

A gazdasági hivatal által a vállalkozó részére átadott selejtcikkekről a 14. sz. melléklet szerint szerkesztett kimutatást és a vállalkozó által a szerződés értelmében kiállított, szabályszerű bélyeggel ellátott — nem részletes — ellennyugtát az értékesítésből befolyt összeggel együtt, az általános tömegalapba való bevételezés végett, a központi gazdasági hivatalnak kell megküldeni.

A javadalmazásból beszerzett és kiselejtezett kincstári szerelvényi cikkek értékesítéséből befolyt összegeket a gazdasági hivatal külön kimutatás és a vállalkozó külön ellennyugtája alapján a vonatkozó bevételi csekkszámra javára vételezi be.

Jegyzet: A tömegbeli cikkek selejtítésére nézve lásd még a 119.024/VI. b. 1940. sz. körrendeletet. Cs. K. 14. 1940.

III. FEJEZET.

A tömegbeli cikkek biztosítása, elkészítése, kiszállítása és a kereseti összegek kiűzetése.

29. §.

A tömegbeli cikkek biztosítása.

A m. kir. csendőrség részére szükséges ruházati tömegbeli cikkek és egyéb anyagok szállításának biztosítása iránt a belügyminiszter, illetve attól esetről-esetre nyert felhatalmazás alapján, a m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktár intézkedik. A csendőrségi felszerelési anyagraktár teendőit a részére külön kiadott Cs.—19 jelzetű utasítás szabályozza.

15. sz.
melléklet.

Az anyagraktár által biztosítandó szükségletet a beérkezett előirányzatok alapján, félévénként előre, a gazdasági hivatalok állapítják meg és arról a 15. sz. minta szerint szerkesztett szükségletki kimutatást, minden év május és november 1-ig a felszerelési anyagraktárnak felterjesztik.

Egyidejűleg a gazdasági hivatalok az anyagraktár-parancsnokságtól igényelt félévi tömegbeli szükségletet (csak mennyiség szerint, méretadatok feltüntetése nélkül) a központi gazdasági hivatalnak is bejelentik. Ebbe a bejelentésbe a legénységi szerelvényekből felmerült szükséglet nem veendő fel.

A félvétközi (pótelőirányzattal igényelt) szükségleteket és törléseket a gazdasági hivatalok csak az anyagraktár-parancsnokságnak jelentik be, amely ezekről a központi gazdasági hivatalt esetenként értesíteni tartozik.

30. §.

Mintacikkek.

A m. kir. csendőrlégénység részére rendszeresített mindennemű egyenruházati cikkből a hitelesített mintadarabot a hozzátartozó leírással együtt a csendőrségi felszerelési anyagraktárparancsnokság a mintaraktárban őrzi.

A mintadarab hitelesítése és a hozzátartozó hiteles leírás kiadása a honvédelmi-miniszter (20. osztály) hatáskörébe tartozik.